

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 83.

V Ljubljani, v torek, 14. aprila 1903

Letnik XXXI.

V zadevi nadškofa dr. Stadlerja.

Neverjetno je, kako daleč so se spoza-bili Hrvati proti nadškofu dr. Stadlerju za-radi pokrščenja one mohamedanke, o kate-rej smo poročali. Tudi na naše uredništvo se je izkušalo vplivati, da bi mi nastopili tudi proti sarajevskemu nadškofu. »Sl. N.« je takoj seveda pograbil to kost in po svoje dodajal še več, nego so Hrvati sami pisali proti dr. Stadlerju. Hrvaški listi so slikali dr. Stadlerja kot brezumnega fanatika; pisali so, da ni zmožen za škofa, da se naj izseli v Ameriko, ter so izkušali posebno bosens-ke frančiškane spraviti v odpor proti škofu in njegovi svetni duhovščini. Naše ured-ništvo se je obrnilo naravnost v Sarajevo po informacije ter je dobilo sledečo izjavo, katero tu drage volje priobčujemo.

Izjava svečenstva nadbiskupije Vrhbosanske.

Potpisano svečenstvo redovno in svje-tovno nadbiskupije Vrhbosanske, sakupljeno prilikom svečanosti na Veliki četvrtak ove godine u Sarajevu, jednodušno daje ovu sve-čanu izjavo:

1. Svečenstvo redovno i svetovno upravo se divi maru i žrtvama svojega prvoga nad-biskupa Vrhbosanskog dr. Josipa Sta-dlerja u radu za čuvanje vjere katoličke i Hrvatske mišli u Bosni, te mu ovim izriče svoju najdublju zahvalnost i privrženost. Sa pono-mom ističe, da bi se s našim nadbisku-pom Stadlerom mogla ponositi svaka druga biskupska stolica.

2. Svečenstvo redovno i svjetovno od-lučno prosvjeduje proti svoj onoj Hrvatskoj štampi, koja je u zadajem slučaju pokršte-nja jedne muzlimanke i njezine dvoje djece, ni ne ispitujući dovoljno, pa dakle ni ne znajući, što je in kako je u stvari, žestoko napala na našega presvijetloga gospodina nadbiskupa, a po tom i na istu vjeru našu katoličku, pokazavši svoj golemi vjerski in-diferentizam, tako, da su se mnogi isti kri-žani i muslimani u Bosni i Hercegovini ču-dili, šta to biva među katolicima.

3. Franjevci u Vrhbosanskoj nadbisku-piji sa svoje strane najsvečanije prosvjeduju protiv onoga hvaljenja, što im ga neki Hr-vatski listovi i stanovita šadica »Sarajevskih Hrvata katoličke vjere« izrekoše, kao da su oni tobože svoju pastirsku dužnost prije okupacije Bosne i Hercegovine drugačije vr-šili, nego li je danas vrše u zajednici sa svojom braćom svjetovnim svećenicima a pod vodstvom svojega vogje i natpastira dra. Josipa Stadlera. Ta njihovo hvaljenje, kad bi bilo po istini, bacalo bi na nas franjevece samo najveću ljagu dušobrižničke nemar-nosti. Ujedno mi franjevci Vrhbosanske nad-biskupije svim poručujemo, da to tendenci-ozno hvaljenje ne će nikada uspojeti, te sve-ćenstvo redovno i svjetovno u Bosni zavodi i razdvaja. I jedno i drugo svećenstvo stajat će uvijek vjerno i odano svojega Apostola katoličke i Hrvatske mišli u Bosni, dičnoga nadbiskupa Vrhbosanskog Stadlera.

U Sarajevu na Veliki četvrtak 9. travnja 1903.

Vinko Palunko, arhidjakon kanonik.

Dr. Ivan Koščak, kanonik.

Stjepan pl. Hadrović, kanonik.

Dr. Ivan Sarić, kanonik.

Fra Augustin Čengić, provincijal.

Fra Grgo Došen, dekan dekanije To-liške.

Fra Anto Čagelj, dekan dekanije Ple-hanske.

Fra Lovro Mihačević, dekan deka-nije Zepačke.

Fra Jak o Selak, dekan dekanije Trav-ničke.

Fra Ivo Vujičić, dekan dekanije Foj-ničke.

Franjo Slavić, rektor bogoslovnog sjemeništa.

Petar Bock, profesor bogoslovije.

Fra Ignacij Strukić, definitor provincije.

Tomo Igro, Sarajevski župnik.

Matija Pajić, župnik.

Andrija Predmerski, župnik.

Juraj Veseličić, župnik.

Antun Alaupović, župnik.

Alfonso Barišić, župnik.

Ivan Jablanović, kapelan.

Ante Buljan, vjeroučitelj.

Dr. Ivan Dujmušić, vjeroučitelj.

Nikola Mandić, vjeroučitelj.

Ivan Čurić, katehet.

Nikola Krilić, duhovnik.

Fra Nikola Momčinović, katehet na preparandiji.

Nikola Gjebić, vjeroučitelj.

Marko Tvrčković, tajnik nadbis-kupski.

Antun Mohorić, duhovnik.

Naše trgovstvo in nemškutarija.

(Dopis iz trgovskih krogov)

Milostiva, ki ste predsednica te ali one ženske podružnice družbe »sv. Cirila in Me-toda« — ali Vas ni zbolelo uho in — srce, kedarkoli ste vstopili v eno ali drugo »na-rodno« ljubljansko trgovino, in so Vas pozdravili z obligatnim pozdravom: »Kstjänd, gnä Frau, kaj pa zašafaja?«

Zakaj se to še vedno godi? Zakaj nismo v stanu odpraviti te nemškutarije vključ vsem prizadevanjem? Vi se jezite? — Ne bojte se, milostiva, to pot nočem govo-riti o mlačnosti narednih dam in ne — o lukausu bratomornega boja, ki jemlje narod-nima strankama vid za »malenkosti«, o ka-terih mislim govoriti, in ki segajo globlje v naš narodni živelj, nego Vi morda mislite. Tudi nočem govoriti o nemških napisih in firmah, kajti to poslednje so res malenkosti, ki bi se, če bi se mi sami predruožili, še tisti dan z nami predruožile.

Odkod torej »malenkostno« trdovratno nemškutarjenje? Vzroki so globoki in za nas skrajno žalostni. Ker nimamo narodnih tr-govskih šol. Ker so vsi naši tr-govci in vsi trgovski usluž-benci nemško vzgojeni. Slavno-stni sklep trgovske zbornice, da se ustanovi slovenska trgovska akademija, sicer še obstoji — čeprav so Nemci takrat na prav nekava-lirski način preprečili njegovo soglasnost, s katerim nastopom so zaslužili, da bi se jih bilo izključilo iz predsedništva in vseh od-sekov in mandatov, ki jih oddaja trgovska zbornica (kar bi se bilo gotovo zgodilo, če bi imeli mi kaj narodnega radikalizma a la olomuški Nemci) — ta sklep sicer še ob-stoji, in trdno obstoji — a da se tak sklep ne da v par letih izvršiti, to je njegova po-polnoma naravna, sicer pa edina slaba stran. Tudi bi nam z akademijo za sedaj ne bilo Bog ve kaj pomagano; nujnejše in zares

silno potrebne so trgovske osnovne šole s slovenskim učnim je-zikom.

Kajti kako žalostne produkte producira Mahrova in pa gremijalna šola z ozirom na znanje jezikov, to ve samo naše narodno trgovstvo, ki danes za drag denar ne dobi uslužbenca, ki bi znal pravilno slovensko in tudi pravilno nemško pi-sati, kaj še le knjige voditi v pravilni slovenščini ali nemščini! Če hočemo take nastavljenice, iskati jih moramo daleč po svetu, bodisi da so tuje ali pa domačini, ki so vsled posebnih okoliščin prišli na tuje: na tujem se morajo naši ljudje izobražati v tem, kar bi po naravnih zahtevah morali že seboj nesti na tuje! — Evo, gospoda advo-katska, Vam vzroka, zakaj ne vodimo svojih knjig v slovenščini! — O poučevanju tr-govskih vednostij kot takih na Mahrovem zavodu ne rečem nič; nasprotno — rad in z veseljem priznavam, da je poučevanje na imenovanem zavodu, v kolikor je stro-kovno, v najboljših rekah. Pa to nam ljubljanskim in kranjskim trgovcem ne za-došča: mi danes krvavo rabimo uslužben-cev, ki znajo tudi dobro govoriti in pisati — slovensko in tudi nemško. Ko bi jih go-spod Mahr vsaj pravilne nemščine naučil! Pa stara napaka utrakvističnih in nemških poučevalnic a la Mahrova šola — kaže se tudi tukaj v vsej jasnosti! Staro pravilo, da se mora človek najprej dobro svojega ma-terinega jezika in v tem jeziku vseh ved naučiti, potem pa ali objednem še le vseh drugih jezikov, sicer ne zna pozneje niti materinega jezika niti blažene nemščine — ima še vedno svojo veljavo. Če se mla-deničem v tujem vtepanju v glavo razne vede: potem se ti morebiti nauče stro-kovnih vednostij — pa tudi to ni nad vsa-kim dvomom vzvišeno, ampak je odvisno od nadarjenosti posameznika — v jezikovnem oziru pa gotovo zaostanejo, tako glede slovenščine, kakor glede nem-ščine, ki se jim hoče po sili v glavo vbiti — in po 30 letih se neredko dogajajo slučajji, da piše trgovski uslužbenec, ki se je nemško izsolal »für« namesto »viera«. In drugih takih napak na stotine! Nasprotno — če bi jim bila dana prilika, učiti se strokovnih vedno-stij v svojem jeziku, koliko hitreje bi se teh naučili, koliko pravilneje bi znali slo-venski in — koliko intenzivneje bi se tudi lahko poprijeli učenja nemščine, laščine in francoščine, kateri jeziki naj bi se obli-gatno in temeljito učili, vendar ne kot učni jeziki, temveč le kot učni predmeti. Ne rečem, da se ne bi pozneje, v zadnjem letniku učila korespondenca (trgovsko dopi-sivanje) v vseh treh jezikih: nemško, laško in slovensko. Kajti ta predmet je toliko spo-jen z učnim jezikom, da se brez jednakega učnega jezika ne da dobro predavati.

Sicer pa če hočejo Hrvati, Srbi in Lahi imeti nemški pouk in biti deležni ravno po-pisane velike sreče: slobodno jim! Za nas, za naše trgovce in za naše tr-govske uslužbence pa se naj ne-mudoma osnuje čisto slovensk tečaj. To zahteva potreba in pa naš na-rodni ponos. Sicer pa bi tudi ne škodovalo, če bi g. Mahr sem in tja poslal svoje dijake v slovensko gledališče, mesto da polni žepe izključno nemškemu ravnatelju — s Hrvat-skim, srbskim in slovenskim denarjem! Na to opozarjamo gospode stariše.

Toliko g. Mahru v prevdarek — ne iz narodnega šovinizma in ne iz želje napraviti

razpor — ampak iz gole in nujne potrebe izvira ta misel. Tudi ta nemška trdnjava se mora udati potrebnim narodnim zahtevam in duhu časa. Izgovore o knjigah in učiteljskih modah — preziramo kot prazne razloge nemških šovinistov.

Sedaj pa eno besedo na trgovski gremij, oziroma na manjšino od-bora — z odborovo večino ne govorimo, kajti tudi njena leta so že šteta, četudi si je znala pri lanskih volitvah s terorizmom in agitacijo ohraniti gospodstvo! — Gospodom izražamo svoje najgloblje obžalovanje, da niso še do danes dosegli enakopravnosti v društvu, da še naprej puste pačiti slovenska imena gojencev gremijalne šole po nemškem pravopisu itd. — sploh, da je še vedno vse pri starem! Se večje obžalovanje pa jim gre, da trpe še vedno nemškutarsko gremijalno šolo splah! Kakor Mahrova osnovna šola, tako in še prej se mora poslove-niti gremijalna šola, ker ta ne-deljska šola ima namen vzgajati trgovske uslužbence edino in izključno le ljubljanskim in kranjskim trgovcem, kateri poslednji — če še niso — bodo po letih prisiljeni postati na-rodni ali vsaj tolerantni in nastavljeni le na-rodne uslužbence, ki znajo pravilno govoriti in pisati slovenski. V to jih bo prisililo naše občinstvo samo. Tukaj odpade tudi izgovor z ozirom na Srbohrvate in Italijane — češ da se hodijo sem nemški učiti; v gremijalni šoli ni druge narodnosti, kakor slovenske — pa jih fabricirajte »Nemce«, kakor Vam drago!

Lepo delo Vas čaka, gospoda gremi-jalna, in hvaležni Vam bodo vsi narodni tr-govci ljubljanski. Vrzite tistim posili častnim in podpornim članom v Mariboru in Celju njih groše pred noge; zato Vas bomo mi odškodovali, mi, ki vemo, kaj zahteva slo-venski narod in duh časa. Kako je že rekel veliki Rieger? »Ne vdajmo se!«

F. R. I.

Iz češkega tabora.

Dopisnik nekega dunajskega lista je imel te dni pogovor z nekim vplivnim mladočeskim politikom, ki se je o sedanjem položaju izrazil nekako tako le: Položaj mlado-českih poslancev je zelo težaven in kočljiv. Razvil se je iz razmerja vlade do nas. To razmerje je, vključ temu, da osebo čislamo dr. Koerberja, tako napeto, kakor je bilo v jeseni v znanem razporu dr. Pacaka z dr. Koerberjem v javnem parlamentu. Ljudstvo in njegovi poslanci še prav nič niso preme-nili svoje sodbe od jeseni l. 1899. Vse je pripravljeno na boj in po veliki noči se po-javi ta boj z novo obstrukcijo, če vlada v tem kratkem času do sestanka držav. zbora ne ugodi našim zahtevam. Razpravo o na-godbi v odseku smo dovolili v nadi, da nam vlada omogoči nadaljno opozicijsko stališče. A natili smo se. Posledice se pojavijo same ob sebi. Koerberju naše zahteve niso ne-znane. Ena naših prvih zahtev je sedaj usta-novitev češkega vseučilišča za Moravsko. Če vlada tej zahtevi ne ugodi, naj sama sebi pripiše posledice.

Za napredek na Hrvatskem.

Hrvatski opozicijski časopisi so pri-nesli zelo navdušene uvodne članke v svo-jih velikonočnih številkah. Polni nade v boljše prihodnost hrvatskega naroda po-zdravljajo najnovejšo gibanje na političnem in gmotnem polju. Narod pozivajo, da ne ostane na pol pota, nego da stopa odločno naprej po stezi, katero so mu začrtali po-šteni rodoljubi. Sem pa tje se najde menda še kateri nezadovoljnej, toda, kdor je pravi domoljub, ta se mora udati zahtevam ogromne večine naroda in vsi strankarski obziri morajo prenehati, kajti zdaj je skrajni

čas, da se pomore hrvatskemu narodu. Ideja edinstva je vtelesena v Starčevićem geslu: Hrvatska Hrvatom. Vse naj se iztrebi, kar preči politični in gmotni napredek. Posebno pa je potrebno, da se narod povzdigne v gmotnem pogledu. Težavna je sicer ta naloga, ker se v Hrvatski na tem polju ni delalo skoraj celih 30 let nič, in se mora zdaj kar iz temelja povzdigniti zgradba narodnega blagostanja. Zato priporočajo povsodi snovanje posojilnic, katerih je do zdaj osnovanih že 80. A da se more v tem pogledu še kaj več storiti, je povedala poljedelska banka prvotni kapital za novih 400.000 K ter izdaja nove delnice po 50 K. Nade je, da bodo do jeseni razpečane vse delnice. Hrvatska opozicija se je slednjič prepričala, da se da narod rešiti le tedaj, če se gmotno povzdigne, in za to zdaj na tem polju prav živahno deluje. In to je zares tudi edina prava pot do popolne politične neodvisnosti. Le gmotno močan narod je sposoben odbijati napade ter se vzdržati med svojimi sosedi. A to gotovo želi hrvatski narod ter tudi zasluzi po svoji slavni prošlosti in po velikih žrtvah, ki jih je ob svojem času žrtvoval in sicer ne samo za svoj obstanek, nego tudi za obstanek svojih sosedov, ki zdaj prežé po njegovih zemljah, katere je obranil s svojo krvjo, da more vsaj zdaj na njej mirno živeti.

Kongres ogrskih socialistov, določen na tri dni, je bil odprt v nedeljo. Na kongresu je zastopanih 165 občin s 188 delegati in 52 organizacij z 92 odposlanci. V imenu avstrijskih soc. demokratov je ozdravil kongres tajnik dunajske osrednje organizacije Skaret. Kongres se peča z raznimi organizacijskimi zadevami ter bo med drugim vprejel nov program. V nedeljo zvečer so priredili velik obhod po mestu ter ovacijo voditelju ogrskih soc. demokratov Bokanyju.

Poraz grofa Bülowa. Židovsko liberalni in protestantski krogi v Nemčiji z veliko radostjo bobnajo v svet o nekem porazu nemškega kanclerja grofa Bülowa, ki pa poslednjega ne bo kdove kako užalostil. Mož je namreč svojedobno na opetovani pritisk katoliškega centra obljubil, da bo vlada poizkušala ustreči njegovi želji po odpravi zloglasnega paragrafa proti jezuitom. Ta poizkus je vlada res izvršila, a se pri tem prepirala, da v zveznem svetu ta misel ne bo prodre. Samo dve nemški državi sta se izjavili za odpravo paragrafa. Sedaj pa pravijo, da je Bülow »porazen«. On osebno je gotovo najbolj vesel, da se je stvar tako iztekla in da odgovornost napram centru lahko zvali na druga ramena. Sicer je pa večina nemške poslanske zbornice, in v to štejejo tudi razne liberalne stranke, že opetovano sklenila odpravo tega paragrafa in bi bila vlada izvršila le to, kar je bila njena dolžnost. O Bülowem porazu torej ni lahko govoriti.

Republikanski shodi v Franciji. V Parizu in raznih drugih večjih mestih Francije so se vršili večerj številno obiskani republikanski shodi, na katerih so posamni govorniki kritizirali sedanjo »preveč monarhistično državno obliko«. Shoda v Parizu se je udeležilo do 15.000 oseb. Govoril je poslanec Costa in med drugim napovedal bližnjo zmago čiste republikanske ideje. Zborovalci so mu prirejali navdušene ovacije. Po deželi je v isti namen na raznih krajih zborovalo do 300.000 ljudi. Povsodi so seveda slavili Combessa-menihožrca kot prvega prvoboritelja za ideale republikancev. Iz tega se jasno vidi, kaj zahtevajo gotovi ljudje od novega državnega ustrojstva.

O zadnjih dijaških nemirih na Ruskem priobčujejo vladni listi naslednje uradno poročilo: Koncem meseca februarja je bilo med slušateljicami ženskega medicinskega zavoda opaziti neko vznemirjenje radi nameravane premembe pri izkušnjah. Vznemirjenje je postajalo čim dalje večje in dne 23. marca se je vršil v zavodu nedovoljen shod, ki se ga je vdeležilo 600 slušateljic. Ravnatelj ter profesorji niso mogli razgnati shoda. Shod je trajal tri ure. Vseled tega so naslednji dan zatvorili zavod ter sklenili 317 slušateljicam dati ukor, 28 jih pa strožje kaznovati, vendar ne relegirati. Ker se pa na poziv niso hotele opravičiti pri ravnatelju — prišla je samo ena —, jih je naslednji dan minister za ljudsko izobrazbo deloma izključil, deloma jim pa začasno prepovedal obisk tega zavoda. Predavanja na tem zavodu so se zopet pričela 9. aprila. — Pod vtiskom opisanih dogodkov se je pa 31. marca zbralo pred vseučiliško avlo do 500 dijakov. Opomini učiliških oblastev so bili zaman. Dijaki so insulirali rektorja in vladne odposlance ter potem nad dve uri razpravljali o dogodbah na ženskem oddelku. Radi tega je bilo vseučilišče začasno zatvorjeno. Disciplinarno sodišče je nato 4 dijake oprostil, proti 4 so ustavili preiskavo, 14 so jih za vselej, velik del pa začasno izključili. Ostali so dobili ukor. Dne 8. t. m. so bili zopet odprti vsi učiliški prostori. Nadaljnih nemirov so se udeleževali le bolj nedijaški krogi, ki so med drugim razdeljevali prepovedane brošure. Ti nemiri so bili pa tudi kmalu vdušeni in so sedaj zatvorjeni vsi dotični prostori.

Iz brzojavk. Guvernerake posle v Algiru je mesto odstopivšega Revoila po verila vlada začasno glavnemu tajniku Varneru. — Srbski poslanik v Petrogradu Novaković je radi poslednjih dogodkov v Srbiji nenadno pozvan v domovino in se brzkone ne vrne več na svoje mesto. — Grško-turška pogodba. Grški zunanjni minister je v nedeljo podpisal trgovinsko pogodbo s Turčijo. Načrt predloži takoj zbornici. Splošno pozornost vzbuja naročilo, naj se Delyanis takoj poda v Carigrad. — Bagdadska železnica. »Standard« javlja, da se je minuli teden sklenila pogodba, glasom katere se bodo Anglija, Francija in Nemčija na enak način izvrševale kontrolo nad to železnico. Dohodki se zagotovo s turško carino. Obenem se je ustanovila družba za gradnjo cele proge od Konie do perzijskega zaliva. — Nemška princa v Atenah. Te dni sta se nemška princa mudila v Atenah kot gosta grškega kralja. Kralj je obema podelil veliki križ odrešenikovega reda. — Yunglu, predsednik kitajske finančne kontrole je umrl. Cesarica vdova je določila, da se mu izkažejo enake časti, kakor Li Hung Čang. — Splošni kongres francoskih socialistnih demokratov je bil v nedeljo odprt v Bordeauxu. Predseduje mu Cipriani. Jaures je govoril o Dreyfusu, Pressensac pa o Balkanu. — Položaj v Maroku. Iz Mellile javljajo, da je Mulei Amrani zahteval od sultana naglo pomoč, ker sicer proti veliki nevarnosti, da pretendent zasede utrdbo Trajana. — Španski republikanci so priredili v nedeljo v Barceloni velik shod, ki se ga je udeležilo do 20.000 oseb in na katerem so sklenili, da se ustanovi enotna republikanska stranka z voditeljem Salmeronom na čelu. — Napad na srbskega kralja so baje nameravali minulo nedeljo. Zaroto so pravočasno zasledili in prijeli nad 50 oseb. — Stavka na Nizozemskem. Nizozemska kraljica je sankcionirala postavo o prepovedi stavk.

Dnevne novice. V Ljubljani 14. aprila.

Novomašniki-tretjeletniki so določeni za letoš. č. gg.: Kajdič Valentin iz Žirovnice; Kovič Jernej od Sv. Helene; Kreč Anton iz Trzinja; Lovšin Janez iz Ribnice; Perk o Janez iz Poljan; Vilfan Franc iz Žabnice; Zajc Franc iz Sodražice; Zajc Pavel iz Sodražice; Zupančič Janez iz Črnomlja.

Odlikovanje. Vpokojeni nadužitelj v Pokrčah na Koroškem, g. Š. Perné, je dobil srebrni zaslužni križec s krono.

Imenovan je agrarskim zemljemerskim asistentom agrarski tehnik gospod Fran Avčič.

Koroški deželni predsednik. Iz Celovca, dne 12. aprila. Novi deželni predsednik Rob. pl. Hein nastopi svoje mesto prihodnjo sredo dne 15. aprila. Tako naznanjajo Dobernikove »Freie Stimmen«, ki novemu predsedniku tudi že kar s kolom namigavajo, da mora vladati v smislu Lemiš Dobernikove klike. »Celovčanka« o spremembi ne poroča nič in vidi se, kakor da so »Freie Stimmen« postale že uradni list. Znamenje za bodočnost! — V četrtek torej otvori pl. Hein novi deželni zbor!

»Društvo za krščansko umetnost« ima v četrtek 16. aprila ob desetih svoj občni zbor v semenišču.

Starokatoliško božjo službo so imeli velikonočni ponedeljek, 13. tek. m. v Celovcu, in sicer v — lutrovski cerkvi. Imel jo je zelo-znani »vikar« Ferk iz Gradca. Nemškonacionalni listi in ž njimi uradna »Celovčanka«, so delali za to vneto propagando. Vabili so zlasti tudi katoličane, ker je jim bil glavni namen, hujskati zoper Rim.

Tatica in detomirika. V Trzinu je na veliki petek neka dekla vzela svojemu gospodarju 10 K denarja. Gospodar, ki je takoj njo sumil, jo je odposlal na polje ter poslal po ključavničarja. Ko so ji skrinjo odprli, našli so takoj na vrhu denar. Pri tej priliki so pa opazili, da se iz skrinje dviga neprijeten duh; iskali so dalje in našli na dnu mrtvega otroka, ki je bil že čisto višnjev. Deklo so vzeli orožniki.

Novi nemiri na Hrvaškem. Iz Zagreba se nam poroča: 11. aprila je na Ogrskem narodni praznik. Na ta dan so bile namreč oglašene postavbe mažarske države

l. 1848. Mažari bi radi seveda, da se ta dan slavi tudi na Hrvatskem, toda tukaj se niti ne misli na kaj takega, saj Hrvatsko omejenje postavbe ne morejo vezati, ker je bila l. 1848. razdeljena od Ogrske ter samostalna pod vodstvom bana Jelačića. Sedanji hrvatski ban se je sicer enkrat prav res nobno izjavil v hrvaškem saboru, da vežejo te postavbe tudi Hrvatsko. To je mažarska želja, ali hrvatski narod je ne bode nikdar odobril, ker Mažari po teh postavah zahtevajo od Hrvatske, da se ona izgubi v mažarske državi, kar bi mogla pa koristiti imeti od teh postav. ji Mažari ne privoščijo. Vendar pa Mažari zahtevajo, da se na ta dan razobešajo mažarske zastave tudi na Hrvatskem po vseh zajedniških zgradbah, češ, da se pokaže edinstvo ogrske države. — Tudi letos so razobesili po zajedniških zgradbah mažarske zastave zjutraj 11. aprila. V Zagrebu pa niso dolgo visele; po posredovanju redarstvene oblasti so bile kmalu odstranjene, ker se je bilo bati novih izgredov. Po nekih krajih zunaj Zagreba so pa pustili mažarske zastave, ali hrvatski narod je zahteval, da se odstranijo, tako v Sisku, Karlovcu in drugod. Tudi v Zaprasiću blizu Zagreba je tamošnji glavar železniške postaje dal obesiti veliko mažarsko zastavo. Toda dolgo ni visela. Kmetje iz bližnjih krajev so se vzdignili ter pod vodstvom sina tamošnjega oštirja strgali zastavo ter jo sežgeli. Pravijo, da se tudi glavarj apostaje, vrlo nepriljubljenega činovnika, pretepli in vsa okna na kolodvoru razbili. Iz Zagreba je bil poslan večji oddelek žandarjev, da prepreči še večje nesreče. Pravijo, da so kmalu našli vodjo ter ga odpeljali v zapor, mažarsko zastavo pa iznova razobesili. Po kakšnej postavi so mogli to storiti, se ne more dokazati; saj je vendar poznato, da mažarske zastave na Hrvatskem nima mesta. Zakaj vendar zajedniške oblasti vedno hrvatski narod dražijo ter tako pouzročujejo toliko nesreč? Mi mislimo, da bi bila dolžna sama hrvatska vlada upozoriti na to zajedniško vlado ter od nje odločno zahtevati, da se vrši na zemljiščih Hrvatske nagodbena postava, in kmalu bi izginili taki neredi, ki ne delajo časti niti hrvatske niti zajedniškej vladi.

Tatovi v srbski pravoslavni cerkvi v Trstu so po noči zlomili vrata tabernakelja in pobrali ven vse, kar je bilo večje vrednosti — z Najavetejšim vred. Na ikonostasu so razbili cirka centimeter debele kristale in so sneli obe podobi na desni in levi ter so od Krista pobrali vse dragocene kamene, od Matere Božje pa samo tri velike smaragde. Cerkovnik in neki redar sta zasačila v cerkvi dva tatova in jih prijela. Tatovi niso nič odnesli, škoda pa so napravili za okolu 60.000 kron.

Stavka zidarjev. Iz Zagreba 12. aprila. Zadnjič sem sporočil, da preti v Zagrebu stavka zidarjev. Sporočil sem tudi, kaj vse zahtevajo zidarski delavci od delodajalcev. Le ti so se izjavili v petek, da ne morejo zadovoljiti vsem zahtevam delavcev, posebno ne glede plače, češ, ker so za letoš prevzeli delodajalci po že dogovorjenih cenah vse zidave ter bi vsled tega, ko bi plače povečali zidarjem, imeli prevelike izgube. Pripravi pa so za zdaj dati vsem zidarjem eno uro manj dela za isto plačo, tedaj deseturno delo mesto enajsturnega. Obljubili pa so zidarjem, da za prihodnje leto zboljšajo tudi plače. Toda zidarji zahtevajo, da delodajalci v 14 dneh vsem zidarjem dajo pismeno obljubo, da so zares voljni za bodoče leto zidarjem povišati plače, da ostanejo pri deseturnem delu in da ne sme biti kaznovan noben zidar radi dosedanje stavke. Če delodajalci ne sprejme teh predlogov stopijo prihodnji terek vsi zidarji v stavko. Njim se pridružijo brzkone tudi kamnoseki, tesarji, ključarji in peki. O tem trajajo že dalje časa pogovori, pa je verjetno, da pride res do tega.

Grozna smrt. Iz Rodice se nam piše: Tukaj je dne 10. t. m. kamniški vlak, ki vozi iz Ljubljane 6.50 min. zvečer, povozil Franc Kobilca iz Domžal. Ponesrečenec je bil star okrog 65 let. Povozil ga je vlak ravno tik drevoreda v Grobljah. Da je smrt takoj nastopila, sodi se iz tega, ker ima Kobilca skoro vso glavo razbito in obe nogi pod kolenom čisto proč odtrgani. Dobil je prvi ponesrečenja neki zidar, ko je šel z dela, dobro četrt ure pozneje, ko je vlak odšel, ležal je na ustih zunaj tira. Prepeljali so ga v mengiško mrtvašnico.

Učiteljski shod. Pomotoma smo za beležili, da se je učiteljskega shoda udeležil dež. poslanec g. Mihael Arko. Resnici na ljubo konstatiramo, da je bil na shodu navzoč dež. poslanec g. Francišek Arko, kar pa seve ne zbirajo dejstva, da je bila »narodno-napredna« deželnozborska delegacija na shodu silno slabo zastopana.

Učiteljski veteran. V Gradcu so pokopali upokojenega mestnega učitelja Fr. Fassla v starosti 90 let. Učiteljeval je 51 let.

Slovenski hotel v Gorici. Neki slovenski konsorcij je kupil hotel »pri Jelenu« v Gorici s staroznano pivovarno »Eiskeller« vred. Tu nastane polagoma hotel

po modernih zahtevah. Poleg raznih prostorov je tu največji salon v Gorici in obširen vrt.

»Trgovski dom« prične letos v Gorici graditi ondota slovenska »Trgovska obrtna združba«. V poslopiju bo tudi velika gledališka dvorana z galerijami. Načrte je izdelal naš rojak g. dr. Maks Fabiani.

Mrtvoud je zadel č. g. Ivana Feltrina, vikarja v Desklah. Č. g. vikar je v smrtni nevarnosti.

Zidaraki delavci žugajo s štrajkom iz Gorice se poroča: Pred nekajimi dnevi so imeli zidarski delavci v Ločniku shod, na katerem so sklenili zahtevati od delodajalcev zboljšanje plač ter skrajšanje delavnega časa. Te njih zahteve predložili so delodajalcem, ki pa niso vzprejeli novih zahtev. Zdaj pa žugajo zidaraki delavci s štrajkom, ako delodajalci do 23. t. m. ne ugođe njih zahtevam.

177.000 borovcev uničil požar. V zadnjem času se v osmih kraških občinah požar uničil 177.000 borovcev.

Svojega soseda ustrelil. V Dhoršah pri Celovcu je posestnik Tauchner ustrelil svojega soseda.

Ljubljanske novice.

Ljubljanske občinske volitve.

S silno težavo je prilezel na dan volivni oklic magistratovcev. Se nikdar ni bilo tako primerno kakor sedaj, da je pod tem oklicem podpisan dr. Bleiweis. Iz vsega oklica se vidi slaba vest in strah pred — »klerikalci«. S tiazami o »klerikalizmu« hočejo magistratovci preko splošne nezadovoljnosti z občinskim gospodarstvom, preko svojega deficita in preko v Ljubljani vedno bolj živo čuteče potrebe po opoziciji v občinskem svetu. Ob takem puhlem oklicu se nam ne zdi čudno, da so ga morali pogreti s kričečo neresnico, da so se kedaj »klerikalci« z Nemci in nemškutarji združili proti sedanjemu obč. gospodarstvu.

Ravno nasprotno je res! Naši volivci so v prvem razredu pomagali radi »slovenskega značaja Ljubljane« sedaj vladajoči stranki, ker bi jo sicer Nemci v prvem razredu podrli. Ko bi se mi kedaj vezali z Nemci, bi že davno bil strt magistratni terorizem. To vedo menda najbolje na magistratu. Čudno je to upitje o Nemcih, ko so vendar še za letošnje obč. volitve od gotove liberalne strani hoteli Nemcem dati sedež v prvem razredu. Da Ljubljana nima samoslovenskih napisov, je kriva zveza liberalcev z Nemci, ki faktično obstoji in ki ima tudi ulične napise v Ljubljani v svojih pogojih. Saj so še na magistratnih prostorih napravili dvojezične napise. Tako kilavo narodno-napredna stranka hrani in še tri trobojni prapor slovenski v Ljubljani.

Nekako humoristično se nam vidi hvalisanje, kaj je vse storila napredna stranka. Bahaenje je tako, kakor da bi bila liberalna stranka prva iznašla vodovod, in ako bi sedanjih magistratovcev ne bilo, bi se sploh nič ne moglo izvršiti.

Mi seve nismo tega mnenja, ker vemo, da je v Ljubljani še mnogo tako pametnih mož, ki bi z denarjem davkoplačevalcev mogli še kaj boljšega storiti, nego je storila sedaj vladajoča stranka.

Z baharijo o mestni elektrarni naj liberalci kar utihnejo.

Ta elektrarna je tako praktično zgrajena, da jo nameravajo zapreti in preskrbeti Ljubljano s cenejšo in boljšo električno silo od zunaj sem.

Nadaljevanje regulacije je odvisno le od odpisa potresnega posojila, ne pa od gg. liberalcev, in marsikdo drugi bi z denarjem tudi znal regulirati Ljubljano, samo malo praktičnejši bi bil pri tem, nego so bili gospoda na magistratu.

Le čudimo se, da letos še v volivnem oklicu ne hvalisajo nerodnega »Mestnega Doma«.

V potu svojega obraza sestavljajo sedaj mestni očetje mestne proračune in njihovi obrazi takrat niso tako veseli, kakor takrat, ko boro »Narodove« baharije o uzornem mestnem gospodarstvu.

Ako bi ne imeli izvrstno finacijskega zasnovanega loterijskega posojila, kar pa ni zasluga sedaj vladajoče gospode, bi že davno Ljubljana ječala pod novimi bremenami, na katere se pa vkljub temu vsled sedanjega gospodarstva mora pripravljati. To se jasno vidi iz mestnih proračunov!

Pri tem denarnem položaju mesta morajo tisti, ki grome nad »klerikalci«, biti prav hvaležni, da »klerikalne« redovnice vzdržujejo mestu dekliske šole.

Ponašati se z »Mestno hranilnico«, je pač nepotrebno. Saj tak zavod ima že vsako mesto. Z mestnim denarjem pač ni težko ustanavljati take zavode. To so »klerikalci« z lastnimi žrtvami že mnogo večje stvari izvedli. Sicer pa, komaj je bila Mestna hranilnica ustanovljena, je Hribar že predlagal deželno hipotečno banko, katere bi bila Mestni hranilnici mnogo vzela, če bi se bila izvedla, in zdaj menda tudi Kreditna banka bolj leži

pri sreči nekaterim gospodom, kakor pa Mestna hranilnica.

Ako je vse tako v redu v mestnem gospodarstvu, zakaj se neki vlada-joča gospoda tako boji opozicije v mestnem zastopu? Ako je vse v največjem redu, zakaj se je sklenilo, da zadeve iz tajnih sej pet let ne smejo priti nikamor v javnost?

Ljudem, ki bi se po pravici smeli bahati z vzornim gospodarstvom, bi kaj takega menda ne bilo treba skleniti. Po gospodarstvu v mestni hiši nihče ne hlepi — a velik del meščanstva hoče imeti v občinskem zastopstvu od sedanje večinene neodvisne zastopnike, ki bodo imeli pogum odprti usta in ne k vsaki zadevi kimati! In naj gotovi ljudje v »Narodu« pišejo, karkoli hoče, opozicija bo gotovo končno prišla v občinski svet. Res čudno je in nič kaj posebno priporočljivo za magistratove, da se tako boje male opozicije in da ravno v Ljubljani hočejo pripraviti ob veljavo to, kar velja po vsem svetu kot pravilo, da je opozicija, oziroma kontrolna in izogibno potreben sestaven del parlamentarnega življenja!

Gg. liberalci radi zabavljajo na kmete, češ, da slepo dirjajo volit, kadar se jih »komandira«. In vendar ni tako! Kmetje so veliko naprednejši od izvestnih Ljubljancev. Kmetom se kandidatje predstavijo, ljubljanske volivce pa vodstvo narodno-napredne stranke tako bagatelizira, da jih ne le ne vpraša, koga hočejo voliti, ampak jim celo svojih kandidatov niti ne predstavi. S par frazami o »klerikalstvu« meni nadomestiti vse obveznosti do volivcev!

Da narodno-napredna stranka ni ljudska stranka, smo že davno vedeli, a da bo dala o tem tako kričeč dokaz, kakor pri letošnjih kandidatih v tretjem razredu, tega nismo pričakovali. V tretjem razredu, kjer naj bi imeli besedo zastopniki delavskih slojev, kandidirajo c. kr. dvornega svetnika v pokoju dr. Gregorija Kreka, katerega povrh v Ljubljani skoro nihče ne pozna.

To je atentat na razsodnost ljubljanskih obrtnikov, in mi se le čudimo, da se gospod dvorni svetnik podavto kratenje obrtniškega zastopstva, ko vendar lahko kandidira v drugem razredu, kamor spada. Gospod dvorni svetnik dr. Krek pa ne zasluži, da bi ga izrabljali za take maneuvre in da je sedaj »tarča« ljubljanskih dovtipov ter da obrtniki kličejo: »Slab dvorni svetnik, ki se pusti kandidirati v tretjem razredu.«

Ali pa je magistratna stranka že v taki stiski, da razsodni obrtniki nočejo kandidirati pod pogojem, da jim klub, v katerem imajo večino neobrniki, zamaši usta in jim že naprej komandira glasovanje.

Časih so se vršili sestanki šentjakobskih volivcev, sedaj so pa nakrat tudi ti sestanki preminuli, ker menda pri sestankih ni bilo vse tako, kakor so hoteli diktirati magistratovci in nihče tudi šentjakobčanov ni vprašal, koga hočejo za svojega zastopnika. Najbolj na dobrem glasu so imeli na magistratu bivšega trgovca, poselnika na Sv. Jakoba trgu g. Frana Berganta ml.; zato so ga tebi nič meni nič postavili kandidatom, ne da bi se kdo zanj izjavil. Go stiličarji so sklenili imeti sestanek in nominirati svojega kandidata, a to se je potlačilo in g. Ivan Škrjanec zopet kandidira. Sploh so zadeve nekaterih magistratnih kandidatov silno zanimive in bavili se bomo še z njimi, da bodo Ljubljanci z večjim veseljem šli v boj za te kandidate. V II. razredu kandidirajo magistratovci poštenega Ivana Plantana in g. Andreja Senekoviča.

V I. razredu bodo morali hišni posestniki voliti c. kr. višjega inženirja v pok. g. Frana Žužka, prok. pristava dr. Josipa Stareta, Ivana Velkavrh in usnarja Ivana Seuniga, o katerega sferah bi priporočali »Narodu«, naj se z njimi peča, ker ga take stvari silno zani- majo. Gg. hišni posestniki bodo potem oči- vidno še z večjim ponosom glasovali za — g. Seuniga.

Upoštevaje vse to, opozarja vodstvo narodno-napredne stranke svoje pri- stave, naj bodo oprezní in pozorni in naj jih mir, ki je morda le navidezen, ne moti, kajti: vigilantes iura! Kdo vé, če naša nasprotnika za plotom ne pripravljajo nasokla na mesto- no hišo. Radi tega je potreba, da pri- demo do zadnjega na volišče, da ondi jasno in glasno povemo celemu svetu: Ljubljana je in ostane slovensko ter napredno mesto! — S temi zdihljivi bojazni konča okli- narodno napredne stranke za prihodnje ob- volitve. Mi pa pravimo: Tembolj v resnici napredna bo Ljubljana, kadar se v njenem zastopu začuje tudi glas opozicije, ker le pravo nazadnjaštvo naših liberalcev se boji glasov opozicije!

Nadvojvoda v Ljubljani. Nadvojvoda Jožef Ferdinand, brat Leopolda Wilflinga, ki je sedaj v 4. tirolskem polku cesarskih lovcev, bo postal s 1. majem pod- polkovnik in pride k 27. pešpolku v Lju- bljano

Velikonočne procesije so se letos vršile ob izredno veliki vdeležbi posebno od strani moških, kar je pač veselo znamenje za pro- bujajočo se versko zavest v Ljubljani. Pri procesijah je svirala vojaška godba. Proce- sije v stolni cerkvi se je vdeležil tudi dež. predsednik baron Hein z gg. načelniki in uradniki raznih državnih uradov, dalje so se vdeležili procesije v stolni cerkvi zastopnik dež. odbora g. drž. poslanec Povše, za trgov. in obrtno zbornico podpredsednik g. Kollmann in zbornični svetnik g. Kre- gar. — Velikonočna je bila zopet letos za- obljubljena potresna procesija velikonočno nedeljo popoldne, ki jo je vodil presvetli k- nuniški cerkvi in ki je napolnila z udeleženci velik del Kongresnega trga.

V tukajšnjem uršulinskem samostanu so danes naravnile slovesne obljube cč. gg. učiteljice S. Leona Zupanc, S. Anun- ciata Wilcher, S. Bonaventura Pirc in S. Andrea Odlasek. Sve- čanostne obrede je izvršil presvetli knezo- škof dr. Anton Bonaventura Je- glič.

Zaročil se je g. Jurij Auer, pivovarnar, s knjigovodko gđ. Gabrijele Veršič. — Nadalje so se zaročili spre- vodnik gosp. Fr. Robič z gđ. Marijo Keržič, gosp. Anton Arko, oficijal kranjske hranilnice z gđ. Ljudmilo Vidmar, gozdarjeva hči, gosp. Jožef Hrekovič, pomožni uradnik z gđeno Magdaleno Arbes, g. J. Rezač, stavbinski adjunkt z gđ. Ano Hlasny

Umrli je mati poslovođe tiskarne v Opatiji gosp. Frana Tavčarja gospa Neža Tavčar, rojena Trtman, vdova uslužbenca južne železnice.

Nagla smrt. V nedeljo popoldne je v drevoredu ob Krakovskem nasipu zadala kap g. Ivana Brandstaetterja. Nekaj trenutkov pozneje je bil mrtev. G. Brand- staetter je okoli 20 let služboval pri tukajšnji Samassovi trdki in bil tudi okoli 20 let član tukajšnjega ognjegasnega društva. Danes popoldne so mu Samassovi uslužbeni priredili jako lep pogreb. Naj v miru po- čiva. — Nagloma je umrl v Gosposkih ulicah št. 4: g. Ignacij Novak.

Pokopali so včeraj v Ljubljani vlako- vodjo g. Becca.

Zima o Veliki noči. Danes sneži v Lju- bljani cel dan. Strehe in ulice so pokrite s snegom.

Tatvina. Dne 11. t. m. je bila Uršuli Vaupotič v stolni cerkvi iz žepa ukradena denarnica s 3 kr. Tatvica je baje izsledena. — Neži Gobec je bila 11. t. m. ukradena v Dachsovi hiši zelena jopa.

S kolodvora. Danes po noči se je peljal iz Trsta nazaj na Dunaj »Arbeiter Bildungs- verein« in »Turistenvereine« z dvema poseb- nima vlakoma.

V Ameriko se je sinoči odpeljalo 80 Slo- vencev.

Dezertirja Janeza Oblaka so prijeli v Dolih pri Liti.

V Ljubljani padel je danes na sv. Petra predmestju Plehanov fant. Posrečilo se je ga še živega potegniti iz vode.

Književnost in umetnost.

Glasbene Matice — oratorij »Sv. František«. Važno sopransko ulogo »pripovednik« bo v oratoriju pela gospa Henrijeta Kury, koncertna in oratorijska pevka z Dunaja, basovsko ulogo »Lukežija in brata Angela« pa član dunajske dvorne opere, basist gospod Alojzij Stejskal, tenorsko glavno ulogo »Sv. Františka« pa junaški tenor in operni pevec iz Zagreba gospod Ernest vitež Cammarotta. Definitivna odločitev altistinje pa dospe še le danes v Ljubljano.

Körber o glediški cenzuri. Mi- nisteraki predsednik dr. Körber je izdal te dni vsem železnim vladam ukaz glede cen- zure glediških iger. V ukazu se pred vsem naroča, da se treba izogibati lahkomišlje- nim, večinoma neutemeljenim provokaci- jam na odru. Vzdrževanje javnega miru bodi edino vodilo za glediško cenzuro. Posebno se ne sme dopustiti ničesar, kar je v na- sprotnju s kazenskim zakonom, pred vsem nobena žalitev članov cesarske hiše, ali vere, ter ničesar, kar bi kakorkoli žalilo dobri- njavni čut in povzročilo splošno nejevoljo. Ministerski predsednik svari pred preveliko omejenostjo ali celo šikaniranjem, nasprotno pa priporoča oster nastop proti prekorače- nju zakonitega okvira. Glede posamnih mest v igrah naj oblastvo stopi v dotiko z avtor- jem ali glediškim ravnateljem. Če pa tem- potom ni možno doseči cilja, naj se o za- devih posvetuje cenzurni svet, ki naj se sestavi pri vsakem deželnem oblastvu iz

enega literarno naobraženega upravnega uradnika, sodnega uradnika in enega zastop- nika glediške uprave. Ti morajo naglo od- dati pismeno izjavo, na podlagi katere de- želni predsednik izreče konečno sodbo. Ugo- vor proti tej razsodbi je mogoč na notranje ministerstvo.

Balkan.

140 turških vojakov mrt- vih. V okolici Esereca in Sv. Pecke je do- šlo do boja mej Stojlovo četo in turškim vojaštvom. Na bojnem polju je ostalo 140 turških vojakov mrtvih. Tudi pri Goranju so Bolgari pobili Turke.

O aneksiji Bosne in Herce- govine od strani Avstrije jako živahno razpravlja rusko časopisje in pravi, da se taka aneksija pripravlja. Bosno in Hercego- vino bi Avstrija združila z Dalmacijo. Tudi za okupacijo novobazarskega okraja se vse potrebno pripravlja.

Avstrijska eskadra, ki je se- daj v Pireju, odpuje v kratkem pred So- lun. Domneva se, da je to v zvezi z ma- kedonskim vprašanjem. V bližini Krfa se je pojavila ruska eskadra, a čuje se, da priplove tudi laška es- kadra. Vsekakor je sumljivo to izven- redno gibanje tujega brodoma v teh vodah.

Brzobjavno zvezo je raztr- gala mej Cebričem in Bruico v dolžini 10 kilometrov vstaška četa Bakalova.

Umrli je guverner okraja Kosovo Hafis paš. Pri pogrebu ni bilo ne ruskega konzula, ne bolgarskega škofa in sploh nobenega Bolgara.

V »Rusském Sobranju« v Peterburgu je predaval general Komarov o Makedoniji. Njegovo predavanje je imelo sledečo ten- denco: Z reformami se ne da doseči v Ma- kedoniji nič. Potrebna je evropska okupacija, in sicer naj balkanske države Bolgarija, Sr- bija in Črnagora okupirajo vsaka en del Ma- kedonije. Velevlasti jim določijo meje.

Boji. V Kičovu (monastirski okraj) so Bolgari ubili mladega Turka in mu odrezali ušesa. — Pri Kumanovu so uklenili dva Bol- gara, katera so izkušala razdreti železnični tir. — V okraju kraljevskem se je pokazala bolgarska četa. — V sereškem okraju so Turki zajeli bolgarsko četo 80 mož, v ne- vrokopskem okraju pa 30 mož. — Turška vojska se pripravlja neprestano. Sulejman paš. je šel z vojniki preiskat železniške tire.

Izpred sodišča.

Odvetnik umorjen na sodniti. Te dni se vrši v Padovi kazenska obravnava proti 33 letnemu Angelu Turchettiju, ki je nekega dne umoril na sodniji odvetnika Fi- lipa Rossija. Odvetnik Rossi, kateremu sta bila oče in sin Turchetti na dolgu, cavoil si je petim eksekucije njuno posestvo. Bil pa je vedno pripravljen vrniti to posestvo, ako bi mu poplačali dolg in dotične stroške. Ker pa tega niso storili, prodal je Rossi Turchettijevo posestvo nekemu drugemu, in Turchettiji bi morali zapustiti hišo ter se podati kam drugam. Ker pa je bilo od- vetniku Rossiju znano, da bi Turchettiji z lepa ne šli iz hiše, hotel je to doseči po- tom sodnje. V ta namen so bili Turchetti- jevi pozvani pred sodnijo dne 25. februarja 1902. Dne 18. februarja 1902 pa se je na- hajal odvetnik Rossi v sodni dvorani in je imel isti dan zagovarjati neko drugo stranko. Ker je pa moral na obravnavo čakati, vse- del se je k mizi ter čital neki časnik. V tem hipu pa pride v sodno dvorano tudi Angel Turchetti in ko zagleda pri mizi Rossija, približa se mu od zadaj ter ga z nožem tako močno na glavi rani, da je Rossi v malih trenutkih vsled dobljene rane umrl.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Spomenik cesarici Eliza- beti so odkrili v nedeljo v Meranu. Ce- sarja je zastopal nadvojvoda Evgen, ki je odboru in posebe njega predsedniku izrazil najvišjo zahvalo. — Rumunski princ Karol je zbolel za osepnicami. — Ogenj v skladišču petroleja. V skladišču Compagnie-Transatlantique v Ka- diksu, v katerem se nahaja 45.000 sodov petroleja, se je pojavil ogenj. Gasilna dela so skoro nemogoča. Velika nevarnost pre- ti le 30 m. oddaljenemu velikemu skladišču za smodnik. — VII. mejnarodni po- ljedelski kongres v Rimu je bil včeraj otvoren ob prisotnosti kralja in kra- ljice, ministrov, predsednikov zbornic in di- plomat, zastopnikov. Govorili so župan knez Colonna, poljedelski minister Baccelli in pred- sednik komisije. — Pogrešane ga po- ročnika Bourgoinga so po 14 dnevnem iskanju našli v nedeljo popoldne v vodi blizu Klein Neusiedla. — Prijetro- parski morilec. V soboto zvečer so na Dunaju prijeli mizarkega pomočnika Leop. Nepomuckega, ki je 10. t. m. v Bu- dimpešti oropal in umoril šiviljo Kubanyi.

Oropane stvari so našli pri njem. — Sta- rinske izkopine. Pri Ochromenou v Beceiji so izkopali večje število vaz, ki so alične onim, ki so jih nedavno izkopali na Kreti. Izkopavanja vodi nemški profesor Furtwängler. — Veliki knez prosi milosti. V Petrograd je došel veliki ru- ski knez Pavel Aleksandrovič, ki je pal v nemilost pri ruskem carju, ker se je oženil z baronico Pistolovo. Hotel je carja prositi milosti, a carja ni hotel sprejeti. — Slepec promoviran doktorjem. Listi poročajo, da je bil te dni promoviran doktorjem prava neki slepec Oslepel je kot častnik in je potem vstopil v zavež za slepce, kjer je dobil pripomočkov za svojo izobrazbo. — Velikanska eksplozija na Kitajskem. V Kantonu se je razletela v zrak arsenalova tovarna smodnika. Nad 1000 oseb je mrtvih. — Zdravniki stavkajo pri okrajnih bolniških blagaj- nah v Thüringu. Zahtevajo zvišanje plače. — Čuden vzrok samomora. Poročali smo, da se je v Liberehu ustrelil ob- činski tajnik Jožef Kozak. Sedaj se poroča, da so izvršili v njegovi odsotnosti revizijo njegovih knjig. Denar so našli popolnoma v redu. Ko se je Kozak vrnil s potovanja in je zvedel o reviziji, šel je v urad in se us- trlil. Prej je napisal pismo, da se mej tako nezaupljivimi ljudmi noče več mučiti. — Ali sme biti učiteljica omo- žena. O tem vprašanju je sklical nižje- avstrijski deželni šolski svet enketo. Večina okrajnih šolskih svetov se je izrekla, da se naj omožitev učiteljice smatra kot prosto- voljna odpoved od službe. Povdarjalo se je, da omožena učiteljica zapira drugim, ki so brez sredstev, pot do službe. — Shod avstrijskih mest bo letos na Dunaju 22. in 23. junija. — Nemiri v zavetišču. V zavetišču za osebe brez stanovanja v Petrogradu je 300 oseb raz- bilo vso opravo, ker se je čula vest, da sta mej njimi dva detektiva. Dve kompaniji vo- jakov niste mogli napraviti miru. Še le ogniegascem se je posrečilo napraviti red. — Adelina Patti zopet peva. Najglasovitejša pevka na svetu Adelina Patti, ki je stara že 60 let, bo prepotovala zopet Ameriko in pela v največjih am. mestih. — O stavki v Budimpešti se poroča, da bo baje danes končana. V soboto je imel na nekem shodu stavkajočih socialnidemok- rat od 11 ure po noči do 4 ure jutraj govor, da je tako protestiral proti temu, da se po dnevi ne sme stavkajočim govoriti. Ob 4. uri jutraj je opozoril govornika po- licijski komisar, da so vsi zborovalci že za- spali. — Vojaštvo pri veliko- nočnih procesijah ni sodelovalo v Budimpešti, ker so se vojaški krogi bali pri procesiji demonstracij proti vojaški godbi. — Jagod letos skoro nič ne bo, kakor zatrujejo vrtnarski strokovni listi. — Le- opold Wilfling je podpisal izjavo, katero je hotel imeti avstrijski cesar od njega, s katero se odreka vsem pravicam cesarskega princa in da ne sme brez dovo- ljenja stopiti na avstrijska tla. Obljubil je tudi, da ne poroči Viljemine Adamovič. Zato bo dobival 30.000 frankov na leto. Podpisal je to izjavo, ker so mu denarna sredstva popolnoma pošla. — Ključavničar- ski pomočniki v Budimpešti namera- vajo stavkati.

Društva.

(Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Mari- boru.) V nedeljo dne 19. aprila t. l. v ve- liki dvorani »Narodnega doma«: »Cvrček«. Izra iz kmetskega življenja v petih dejanjih. Med posameznimi točkami svira veteranska godba mariborska. Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer. Začetek točno ob 8. uri. — Vstopnina: Sedeži v dvorani od 1. do 5. v. po 80 kr., od 8. do 10. vrste po 60 kr. in od 11. do 15. vrste po 40 kr.; stojišče v dvorani po 30 kr., za dijake po 20 kr.; se- deži na galeriji po 30 kr., stojišče po 20 kr. Vstopnice se dobivajo tudi v petek in soboto pred predstavo od 2 do 3. ure popoldne v čitalnici (l. nadstropje »Narodnega doma«). Cisti dobicek je namenjen v prid maribor- ske šolske mladine.

Telefonska in brzobjavna poročila.

Srbske demonstracije na Dunaju.

Dunaj, 14. aprila. Članki, katere je vseučiliški profesor dvorni svetnik dr. Jagić objavil v listu »Neue Fr. Presse« o balkanskem vprašanju in v katerih stoji na Srbom nasprotnem stališču, so zadnja dva dneva privedli na Dunaju do srbskih demonstracij. V nedeljo je okoli sto srbskih dijakov šlo pred ured- ništvo »N. Fr. Presse«, kjer so upili: Doli s podkupljenim listom! Doli s pla- čanim listom! Doli s prodano »Prešo«! Nato so šli pred stanovanje prof. Jagića demonstrirati. Policija in močan dež sta jih pregnala. V ponedeljek je okoli 250

Srbov in 50 drugih slovanskih visokošolcev vkljub močnemu dežju demonstriralo zopet pred Jagčevim stanovanjem, kjer so upili: Doli s plačanim učenjakom! Abzuj Jagič! Med policijo in s palicami oboroženimi dijaki je prišlo do boja. Več dijakov je zaprtih. Srbske pesmi pojoč, so šli dijaki pred vseučilišče, kjer so upili: Proč s takim ravnateljem slovanskega semenišča. Dež jih je pregnal.

Dunaj, 14. aprila. Vrhovni deželni maršal češki knez Lobkovic je postal vitez reda zlatega runa. Odlikovanih je še več oseb.

Dunaj, 14. aprila. (C. B.) Cesar je podelil ministerskemu predsedniku Koerberju veliki križ reda sv. Stefana.

Žužemberk, 14. aprila. Snega je padlo nad 10 centm., sneži kakor po zimi.

Novomesto, 14. aprila. Drevje v cvetju se šibi pod novim snegom. Ne prenehoma sneži.

Zagreb, 14. aprila. Afera zaradi mažarske zastave v Zaprješću je v soboto privedla zopet do krvavega boja. Oddelek orožnikov je hotel razgnati četo kmetov, ki so bili oboroženi s koli. Načelnik orožnikov je je ustrelil enega kmeta, dva kmeta so ranili z bajoneti. Kmete so razgnali.

Praga, 14. aprila. Danes je tu ustanovni shod nove zveze „Společna rada českých katolíků“. Dosedanje tri stranke: krščansko - socialna ljudska stranka, katoliško - narodna stranka in krščansko-socialna stranka so odposlale vsaka po 15 udeležencev, kateri izdelajo načrt za enotno delovanje vseh čeških katoličanov.

Praga, 14. aprila. Na Kraljevih Vinogradih je bilo včeraj zborovanje, h kateremu je prišlo tudi več Bolgarov. Govoril je Klofač, kateri se je bogato obdarovan vrnil z Balkana. Kazal je prstane in z briljanti okrašene tobačne pipice. Klofač je ostro napadal Goluchowskega in Kallaya ter grozil s senzacionalnimi odkritji. Rekel je, da noben Slovan ne sme ganiti svoje roke, da bi podpiral politiko teh dveh diplomatov. Po shodu je občinstvo na ulici priredilo ovacije Klofaču in Bolgarom.

Rim, 14. aprila. Sem je došel iz Berolina poseben vlak nemškega cesarja. Vlak je pripeljal kočijo in konje nemškega cesarja, ker bo nemški cesar pri obisku Vatikana rabil svojo lastno kočijo in ne kočije laškega kralja.

Sarajevo, 14. aprila. Vdova Salka Siverić je pri mohamedanskem duhovniku izjavila, da je prostovoljno postala kristijana.

Belgrad, 14. aprila. Poročilo vnanjih listov, da so bili aretirani uredniki radikalnih listov in zaprta uredništva, ni resnično. Prijet je bil le en časnikar radi zadnjih izjav. Nobeno uredništvo ni zatvorjeno in radikalni listi izhajajo prej kot slej.

Nürnberg, 14. aprila. Sumljivo umora prodajalke Boek so aretirali nje lastno hčer. Tudi stric umorjen je sumljiv, ker je pobegnil.

Amsterdam, 14. aprila. Vladni listi dementirajo vest, da namerava vlada proglasiti obsedno stanje. Stavka je skoro na vsi črti končana in odbori za vzdrževanje iste so se večinoma razšli.

Drobiž.

Iz otročjih ust. Mama: „Pepček povej, kaj bi delal, ako bi mene ne imel?“ — Pepček: „Potem bi pošel, kar bi hotel.“

Težavna stvar. A.: „Kje pa ste bili toliko časa?“ — B.: Nevarno sem bil bolan. Pičila me je strupena žival in umrl bi bil skoro vsled zastrupljenja krvi. — A.: „Ali ne veste, da se mora v takem slučaju rana hitro izsrkati?“ — B.: „Presneto, kako, ker sem bil pičen na nos!“

— Obdruženo dajo Mautnerjeva napojena semena za krmisko repo najobilnejši pridelek. Prav tako izvrstna in neoprežna so tudi Mauthnerjeva zelenjadna in cvetlična semena.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 748.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah, v mm.
11	9. zveč.	729.9	4.8	sl. jug	pol obl.	0.8
12	7. zjut.	721.1	7.7	sl. jz.ah.	del. jasno	
	2. popol.	724.6	15.15	sl. svzh.	obl.	
12	9. zveč.	726.7	7.1	sl. jz.ah.	jasno	0.0
13	7. zjut.	724.5	6.9	sr. vzh.	sk. obl.	
	2. popol.	730.0	5.7	„	dež	
13	9. zveč.	729.8	4.4	sl. jvzh.	dež	18.1
14	7. zjut.	730.5	0.8	sl. jvzh.	sneg	
	2. popol.	733.7	3.8	sl. jvzh.	dež	
Srednja temperatura sobote 5.1°, norm. 8.9.						
Srednja temperatura nedelje 10.1°, normale, 9.1.						
Srednja temperatura ponedeljka 5.7° norm. —9.3°						

Tržne cene v Ljubljani

dné 11. aprila.

K	h	K	h
Goveje meso l. v. kg	1.24	Pšenica	100 kg 17.0
Teleče meso	1.32	Rž	16.0
Prasiče	1.40	Ječmen	14.80
Kostrunovo meso	1.48	Oves	15.0
Maslo	2.20	Ajda	18.50
Mast prasiča	1.80	Proso, belo,	18.0
Slanina sveža	1.50	Koruzna	14.50
„ prekajena	1.75	Krompir	6.0
Jajce, jedno	5	Drva, trda, m ³	7.00
Mleko, liter	18	„ mehka, „	6.50
Piščanec	1.20	Seno, 100 kg	7.60
Golob	40	Slama	7.0
Fizol, liter	24	Pšenična moka št. 1	27.70
Grah	35	Koruzna	2.0
Leča	25	Ajdova	36.0

Dunajska borza

dné 14. aprila.

Skupni državni dolg v notah	100.80
Skupni državni dolg v srebru	100.00
Avstrijska zlata renta 4%	121.70
Avstrijska krona renta 4%	101.25
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	94.5
Ogrska zlata renta 4%	121.65
Ogrska krona renta 4%	99.55
Ogrska inv. renta 3 1/2%	92.50
Avstro-ogrške bančne delnice	16.00
Kreditne delnice	97.375
London vista	239.80
Nemški drž. bankovci za 100 m nem. drž. v	116.2 1/2
20 mark	23.40
20 frankov	19.05
Italijanski bankovci	95.25
C. kr. cekini	11.30

5 2 1—1

Potrtega srca javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo vzeti našega iskreno ljubljene sina in brata gospoda

Antona Škrjanec

Veliki petek, dné 10. aprila, po dolgotrajni mučni bolezni, kreptanega s tolažili sv. vere, v 28. letu mladeniške dobe k Sebi v boljše življenje.

Truplo nepozabnega pokojnega prepeljalo se bo iz Malega Lošinja v Ljubljano ter bodo prenešeni zemeljski ostanki umrlega v sredo, dné 15. aprila, ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu v rodniško rakev k zadnjemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, dné 17. aprila, ob pol 8. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Prerano umrlega priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dné 14. aprila 1903.

Ivan, brat. — Apolonija Škrjanec, mati. — Marija in Helena, sestri.

Kdor želi imeti dober

harmonij

vrhniškega ali ameri-kanskega sistema, ta naj blagovoli pisati na naslov: A. Luznik, Vrh-nika pri Ljubljani.

Tri

mizarske pomočnike

sprejme takoj v službo proti dogovoru, jeni plači

Jakob Homovc,

stavbeni in pohištveni mizarski mojster

498 3—1 v Cirkot.

Zahvala.

601 1—1

Za vsestranske dokaze priskega sočutja ob času bolezni, smrti in pogreba našega nepozabnega sedaj v Bogu spavajočega sina, oziroma brata, svaka in strica gospoda

Emila Valentinčič-a

stud. iuris

zlasti za tako častno mnogoštevilno in tolažljivo spremstvo pri pogrebu premilega nam pokojnika, izrekamo vsem in vsakemu posebej svojo najiskrenejšo zahvalo

Posebej se še zahvaljujemo č. domači duhovščini, zlasti v. č. gospodu župniku Mart. Malenščku za njegove tolažilne posete ob času bolezni pokojnika, blagorod. gospodu županu Ivanu Hribarju, polkovniku domobranskega polka št. 2, visokorodnemu gospodu Bruno pl. Schmidt, gg. častnikom in njih damam tega polka, ki so se v tako obilnem številu vdeležili pogreba, zlasti za še pevskega zboru „Glasbene matice“ za ganljive žalostinke, gospodu tovarišu pokojnikovemu za pretresljivi v srce segajoči govor ob odprtem grobu, ki nam je toli v tolažbo, čarovalcem krasnih vencev, sploh vsem in vsakemu posebej, ki so ob tem britkem času z nami sočustvovali in od blizu in daleč prihiteli, da izkažejo dragemu rajniku združno čast. Bog plačaj vsem stotero; predragemu pokojniku pa bodi zemljica lahka in trajen spomin.

V Ljubljani dne 11. aprila 1903.

Žalujoči rodbini:

Valentinčičeva in Rus-ova

497 1—1

Zahvala.

Za vsestransko priskega sočutje ob času bolezni, smrti in pogreba našega nepozabnega, sedaj v Bogu počivajočega soproga itd. gospoda

Franceta Podboj

posestnika, gostilničarja in mesarja v Ribnici,

zlasti za častno, prav sijajno in tolažljivo spremstvo pri pogrebu premilega nam pokojnika in za krasne darovane vence, izrekamo p. n. vsem, ki so s tem sočustvovali ob naši nenadomestni izgubi, svojo najiskrenejšo zahvalo.

Posebej se še zahvaljujemo prečast. duhovščini, c. kr. uradnikom, občinskemu zastopu, zadruzi gostilničarjev, gasilnemu društvu in častitim pevcem za ganljive nagrobnice, vsem tržanom in okoličanom, vsem so rodnikom in prijateljem rajnega.

Ribnica, dné 11. aprila 1903.

Žalujoči ostali.

Štedilno leštilo za tla

(Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leščenju parketnih lužnin in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Doba se pri trdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Františkanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 8 11—9

Prostovoljna prodaja zemljišč.

V Spodnji Šiški pri Ljubljani, ob državni Celovski cesti in treh občinskih potih do proge državne železnice ležečih 30 arondiranih stavbenih parcel s površjem 4 oralov in 300 kvadr. sežnjev. Prodajo se posamezno ali skupno. Te parcele so zelo ugodne za stavbo manjših hiš, posebno za uslužbenca državne železnice.

Enonadstropna hiša

v Vrhpolju pri Kamniku na Gorenjskem št. 27 (7 sob, 2 kuhinji), z gospodarskim poslopjem (hlev, pod, kozolec), sadnim vrtom in travnikom (1 1/2 orala). Hiša je bila pred dvema leti najmodernejše prenovljena; sobni tlak parketni.

To posestvo ima lepo, zdravo lego s krasnim razgledom na mesto Kamnik in planine in je jako pripravno za letovišče.

Pojasnila daje lastnik **Franc Leskovic**, posestnik v Ljubljani, Sv. Florijana ulice št. 1, I. nadstr.

Naznanilo.

Kdor hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi veliki cenik, kateri je gratis. Posebno priporočam novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Vsa popravila točno in ceno, umetna delavnica v I. nadstropju. Za obilni obisk se najtopleje priporoča

Fran Čuden
urarski trgovec in posestnik v Ljubljani.
exportna tvrdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn Union, založnik c. kr. drž. dolenskih železnic.

Šivalni stroji, posebno za domačo rabo

256 8

prav poceni.

600 1—1

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze ljubeznivega sočutja ob bolezni in smrti naše iskrenoljubljene, nepozabne soproge, oziroma matere, hčere, sestre itd. go-pé

Jelice Demšar

roj. Šušteršič

kakor tudi za poklonjene krasne vence, za častilo in tolažljivo spremstvo k zadnjemu počitku predrage pokojne, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, osebno še častiti duhovščini, slavnemu uradništvu, slavnemu učitelstvu, gg. orožnikom, gg. pevcem za kaj ganljive žalostinke in sploh vsem, ki so tako ali drugače pomogli k sijajnejšemu sprevedu svojo iskreno in najsrdnejšo zahvalo Bog vrni!

V Črnomlju, 10. aprila 1903.

Žalujoči ostali.

503 1—1

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Vsemogočni danes, dné 13. aprila, ob 4 uri zjutraj našo nepozabno mater, staro mater in babico, gospo

Nežo Tavčar roj. Trtman

po kratki in mučni bolezni, prevideno s svetimi Oratajstvi v 72. letu dobe k Sebi poklical.

Pogreb drage pokojne je bil dates, dné 14. aprila ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Korunove ulice št. 6

Priporočamo drago mater v blag spomin in molitev.

Ljubljana, 14. aprila 1903.

Žalujoči ostali.

Takoj se sprejme spretna šivilja

Ponudbe pošilja se na

495 3—1 **Bersin**
v Ljubljani, start trg 2.

Hiša

v Ljubljani, Rimska cesta 4

(dobro znana gostilna)

se prostovoljno preda.

Vač nove lastnik v Spodnji Šiški šte. 152.

490 3—1